Raadsvoorstel Besluitvormend

Wijziging op het Bomenbeleid Teylingen 2015

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-21-204089
datum collegevergadering:	26 oktober 2021
datum raadsvergadering:	16 december 2021
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Mevr. H.M.A. Hooij
behandelend ambtenaar:	Paul Wolvers
e-mailadres:	P.Wolvers@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

- Wijzigingen op het Bomenbeleid Teylingen 2015 vast te stellen

Inleiding
Volgens planning is in 2020 het Bomenbeleid Teylingen 2015 geëvalueerd. De evaluatie is gedaan door inwoners en medewerkers van de gemeente. Aan de hand van hun inbreng zijn vervolgstappen (zie bijlage 2) opgesteld.
De evaluatie en de opgestelde vervolgstappen zijn door het college B&W op 26 januari 2021 vastgesteld en in de Raadscommissie Ruimte op 11 mei 2021 als opiniërend stuk besproken.

Naar aanleiding van de evaluatie is bepaald dat een aantal wijzigingen in het beleid nodig zijn. De wijzigingen zijn opgenomen in een wijzigingsdocument (zie bijlage 1). Na vaststelling van de voorgestelde wijzigingen, zullen deze worden doorgevoerd in een geconsolideerde versie van het Bomenbeleid Teylingen.

In het Bomenbeleid Teylingen 2015 van de gemeente zijn bomen onderverdeeld in categorieën. Voor iedere categorie geldt een beleidsstatus, beschermingsniveau en aanwijscriteria. Naar aanleiding van de evaluatie van het Bomenbeleid Teylingen zijn de categorieën omgevormd naar de 3 statuscategorieën te weten: Waardevol, Structuur en Functioneel. De regels ten aanzien van behoud en vervanging bij herinrichting en voor herplant zijn passend gemaakt. Hiermee kan de categorisatie van bomen en de beoordeling van vergunningaanvragen eenduidiger worden uitgevoerd en blijft het bomenbestand van de gemeente op peil. Daarnaast is een beperkte mate van deregulering uitgewerkt.

Bij besluitvorming over het al dan niet kappen van (waardevolle) bomen geven de eenduidige en toetsbare criteria transparantie. Ook voor inwoners van de gemeente. Tevens worden de bomen beter gepositioneerd in aanloop naar de Omgevingswet.

Hierin wordt het bomenbeleid onderdeel van een integraal beleid voor de openbare ruimte. De indeling van de statuscategorieën kan worden opgenomen in de omgevingsvisie en vervolgens geïmplementeerd in een omgevingsprogramma voor groen.

Ook wordt inmiddels gewerkt met het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen (zie bijlage 3). Hierdoor wordt een groot deel van het eigen Handboek Bomenbeheer Teylingen niet meer gebruikt. Werkwijzen en protocollen uit het Handboek Bomenbeheer Teylingen, die niet als zodanig in het Handboek Bomen van het Norminstituut bomen staan worden verwerkt in het Bomenbeleid Teylingen 2015.

Bestaand kader en context
De voorgestelde wijzigingen wat betreft aanwijscriteria zijn een direct gevolg van de op 11 mei 2021 in de Raadscommissie Ruimte besproken evaluatie van het Bomenbeleid Teylingen. De criteria worden eenduidiger waardoor minder discussie ontstaat over de rechtmatigheid van een beschermde status. Een beschermde boom is dan ook echt beschermd. Ook sluiten de wijzigingen beter aan bij de gevraagde deregulering in de Omgevingswet.

De overstap van het Handboek Bomenbeheer Teylingen naar het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen sluit aan op het thema van het bomenbeleid Teylingen 2015;'doelmatig beheer'. Het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen is het standaard handboek voor Nederland. Teylingen is licentiehouder en werkt al enkele jaren volgens de richtlijnen van dit Handboek. Het vastleggen van deze werkwijze in het Bomenbeleid is een passende stap.

Beoogd effect

- Dat voor iedereen helder is hoe moet worden omgegaan met de diverse beleidscategorieën van bomen, bijvoorbeeld bij overlast, kapaanvraag en planvorming.
- Dat het bomenbestand kwantitatief en kwalitatief op peil blijft, door een betere en passende instandhoudingsplicht en herplantplicht op basis van de beleidscategorieën.
- Dat voor bomen passende inspanningen worden verricht. Zo worden waardevolle bomen en structuren optimaal beschermd bij bijvoorbeeld een herinrichting en/of bij werkzaamheden, terwijl aan functionele bomen niet meer tijd en budget wordt besteed dan nodig.
- Dat de lijst met waardevolle bomen geactualiseerd wordt aan de hand van eenduidige criteria.
- Dat werken volgens het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen, waar gemeente Teylingen licentiehouder van is, wordt geformaliseerd en gekoppeld aan het bomenbeleid.

Argumenten

1.1 Eenduidigheid over de status van een boom
Eenduidig toetsbare aanwijscriteria voor waardevolle bomen zijn belangrijk om te voorkomen dat er discussie ontstaat over de status van een boom. Voor waardevolle bomen gelden strengere regels en is de gemeente bereid meer geld te investeren in het onderhoud en behoud. De status is daarbij bepalend. Daarmee draagt het bij aan integer en transparant handelen door de gemeente.

1.2 Boomstructuren kunnen stedenbouwkundige structuren accentueren of versterken.
In de eerder gehanteerde categorie-indeling vormen bomen die deel uitmaken van een structuur geen aparte categorie met eigen bescherming. Dit is wel nodig, omdat een structuur, in de vorm van bijvoorbeeld een bomenlaan, een combinatie is van individuele bomen. Los van elkaar zijn de bomen niet beschermenswaardig. Maar vallen bomen weg uit een structuur, dan is er ook geen sprake meer van een structuur. Boomstructuren kunnen stedenbouwkundige structuren accentueren of versterken, groenelementen verbinden waardoor de ecologische betekenis toeneemt, of verwijzen naar de geschiedenis. Door boomstructuren specifiek aan te wijzen, kan bij inrichting en bescherming ook meer aandacht aan deze groene structuren gegeven worden.

1.3 Handboek Bomen van Norminstituut Bomen is een in Nederlandse gemeenten veel toegepaste en geaccepteerde set van normen voor werken met en rond bomen.
De normen en richtlijnen zijn toepasbaar in elke levensfase van de boom. Alles van ontwerp tot kap en compensatie is hierin beschreven. Het is daarmee een praktisch handboek voor vraagstukken omtrent inrichting, onderhoud en beheer. Aannemers kennen inmiddels deze normen en werkwijze, en kunnen hierop getoetst worden

Kanttekeningen
De nieuwe statuscategorieën zijn gebaseerd op een evaluatie van het bestaande Bomenbeleid Teylingen 2015. Dit betekent dat er draagvlak voor is vanuit bewoners en medewerkers. Daarnaast is de toetsbaarheid verbeterd
Wel moet rekening gehouden worden met een gewenningsperiode. Een verandering van de regels kan een uitdaging vormen voor zowel inwoners als medewerkers. Aandacht voor communicatie hierover maakt de verandering makkelijker.

Het eerder door de gemeente gehanteerde Handboek Bomenbeheer Teylingen komt te vervallen. Gemeentelijke documenten, websites of communicatie die nog naar dit document verwijzen, moeten worden aangepast, waarbij verwijzingen naar het geconsolideerde bomenbeleid en/of het handboek Bomen van het Norminstituut Bomen worden opgenomen.

Financiële consequenties
Uitvoeren van het gewijzigde beleid na vaststelling kan plaatsvinden binnen het huidige budget.

Aanpak, uitvoering en participatie
Op basis van de evaluatie van het Bomenbeleid Teylingen 2015 is het volgende stappenplan geformuleerd (zie ook bijlage 2).

1. Opstellen en vaststellen van de criteria voor de beleidsstatussen van bomen en de bijbehorende beschermingsniveaus.
2. Actualiseren en aanvullen van de Lijst van waardevolle bomen aan de hand van de aanwijscriteria, en vastleggen op een digitale kaart.
3. Aanpassen van de verordeningsregels over het behoud van houtopstanden (APV) naar de aangepaste beschermingsniveaus en -richtlijnen.
4. Vaststellen van de aangepaste APV en de geactualiseerde Lijst van waardevolle bomen.
5. Bepalen van de (nieuwe) nulsituatie voor het gemeentelijke bomenbestand, aan de hand van de reeds lopende jaarlijkse inspectierondes.
6. Opstellen en bijhouden van lijst of registratie van kap en vervangende aanplant (ter plaatse of elders).
7. Borgen van de visie op bomen in samenhang met de andere gemeentelijke disciplines, met bijbehorende doelstellingen, in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

8. Uitwerken van de doelstellingen en daarmee het actualiseren van het bomenbeleid in een omgevingsprogramma (uitvoeringsprogramma),

Communicatie van het gewijzigde (geconsolideerde) Bomenbeleid Teylingen vindt plaats door middel van publicatie van het raadsbesluit. Vervolgens door publicatie van het aangepaste beleid en benodigde aanpassingen aan de Algemene Plaatselijke Verordening. Verder wordt van de betrokken medewerkers gevraagd om de aanpassingen en nieuwe regels intern te delen met collega's. Extra inspanningen om het (aangepaste) beleid intern en extern beter bekend te krijgen, moeten op basis van behoefte nog ingepland worden.

Participatie heeft plaatsgevonden in het voortraject. De nieuwe statuscategorieën zijn opgesteld naar aanleiding van de evaluatie van het Bomenbeleid Teylingen 2015 door zowel inwoners (burgerpanel) als gemeentemedewerkers.

Met behulp van de aangepaste criteria wordt de oude Lijst van waardevolle bomen nagelopen. Vervolgens kunnen inwoners actief gevraagd worden om, binnen kaders, nieuwe potentiële waardevolle bomen aan te dragen. De lijst van waardevolle bomen wordt met deze bomen aangevuld. Zo krijgen de inwoners ook bij de implementatie van een deel van de aanpassingen een actieve invloed (zie stap 2 van het stappenplan).
De structuren, de afwegingskaders voor kap en herplant, en de inrichtingseisen kunnen op termijn worden geïmplementeerd in het groenbeheer.

Duurzaamheid
Het werken met eenduidige, toetsbare statuscategorieën en passende regels zorgt dat de benodigde werkzaamheden voor een juiste inrichting en beheer op de beleidsstatus worden afgestemd. Dit draagt bij aan een kwalitatief goed en duurzaam bomenbeheer.

De criteria en de uitwerkingen voor bescherming en herplant zijn zo opgesteld dat deze voor een langere periode passen bij de wensen en doelstellingen van de gemeentelijke- èn de samenwerkingsorganisatie

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
De wijziging op het Bomenbeleid Teylingen 2015 heeft alleen betrekking op de gemeente Teylingen. Wel sluit de werkwijze aan op die van Lisse.

Urgentie
Teylingen werkt met een lijst met waardevolle bomen. Deze is echter verouderd en moet worden geactualiseerd (zie stap 2 van het stappenplan n.a.v. de evaluatie). De aangepaste statuscategorieën en uitwerkingen maken het beter mogelijk de lijst op eenduidige wijze te kunnen actualiseren en aan te vullen. Het is daarom noodzakelijk dat de wijzigingen op het bomenbeleid worden vastgesteld.

Evaluatie
In 2021 wordt voor het bomenbestand van Teylingen een nulpunt vastgesteld. Aan de hand van een volledige boominspecties en uitvoer van maatregelen (zie stap 5 van het stappenplan) wordt de huidige toestand vastgelegd. In deze nulmeting kunnen ook gegevens over de waardevolle bomen en -structuren, en resultaten van kapvergunningaanvragen worden meegenomen.

Vervolgens wordt over 5 jaar het Bomenbeleid Teylingen opnieuw geëvalueerd. De evaluatie vindt plaats door middel van een enquête die wordt afgenomen bij inwoners, vertegenwoordigers van belangengroepen, en medewerkers. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het bomenbestand beoordeeld. Dit is vergelijkbaar met de evaluatie van

afgelopen jaar. Daarbij wordt gekeken naar kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en naar financiën.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Wijzigingsdocument op het Bomenbeleid Teylingen 2015 met bijbehorende nieuwe bijlagen.
2. Vervolgstappen na evaluatie van het Bomenbeleid Teylingen 2015.
3. Handboek bomen van het Norminstituut Bomen.
4. Bomenbeleid Teylingen na evaluatie 2020.

het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen	Carla G.J. Breuer
secretaris	burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van **26 oktober 2021** met als onderwerp Wijziging op het Bomenbeleid Teylingen

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de gemeentewet,

besluit:

Wijzigingen op het Bomenbeleid Teylingen vast te stellen

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 december 2021,

Digitaal ondertekend door Robert van Dijk
op 23-12-2021

Robert van Dijk
griffier

Digitaal ondertekend door Carla G.J. Breuer
op 23-12-2021

Carla G.J. Breuer
voorzitter